

**Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

**Надія Дудник, Ореста Карпенко,
Олександра Свйонтик**

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ

Навчальний посібник

Дрогобич, 2023

УДК 373.2.091.33(075.8)

Д 81

Рекомендовано до друку вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 14 від 22 грудня 2022 р.)

Відповідальний за випуск:

Невмержицька О.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти.

Рецензенти:

Чепіль М.М. – доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Янкович О.І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного університету імені В. Гнатюка.

Дудник Н., Карпенко О., Свйонтник О.

Д 81 Сучасні технології дошкільного виховання : навчальний посібник для студентів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта. Дрогобич : ДДПУ ім. Івана Франка, 2023. 300 с.

Тексти лекцій укладено відповідно до програми навчальної дисципліни «Сучасні технології дошкільного виховання» (укладач Дудник Н.З.). У навчальному посібнику відображено основні положення із законодавчих документів, які регулюють діяльність педагогів у ЗДО, визначено зміст, методи використання сучасних педагогічних технологій, проаналізовано шляхи реалізації освітніх завдань у співпраці вихователів, методистів, батьків вихованців, громадськості. Лекції дають змогу студентам ознайомитися з новаціями в дошкільній педагогіці, розглянути проблемні питання курсу, виокремити завдання для подальшого вдосконалення професійної компетенції.

Посібник може стати корисним для широкого кола педагогів, небайдужих до проблем нових досліджень та практичної реалізації передового педагогічного досвіду в галузі дошкільної освіти.

© Н. Дудник, О. Карпенко, О. Свйонтник, 2023

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023

Зміст

Вступ	4
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни	
«Сучасні технології дошкільного виховання»	7
Тема 2. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти ...	40
Тема 3. Організаційна методична підготовка педагога	
до інноваційної діяльності	76
Тема 4. Сучасні програми дошкільного виховання	109
Тема 5. Технології раннього розвитку дитини	137
Тема 6. Технологія психолого-педагогічного проектування	166
Тема 7. Вальдорфська педагогіка в дошкільлі	202
Тема 8. Педагогіка М. Монтесорі як системна технологія	
саморозвитку особистості	234
Тема 9. Технології розвитку творчої особистості	
у дошкільному віці	262
Тематика індивідуальних завдань з дисципліни	
«Сучасні технології дошкільного виховання»	295
Завдання для самостійної роботи з дисципліни	296

Вступ

Сучасна дошкільна педагогіка розвивається на засадах використання кращого вітчизняного досвіду та з урахуванням тенденцій європейської освітньої практики. Дошкільна педагогіка має на меті допомогти сформуватися особистості дитини раннього та дошкільного віку у гармонії всебічного розвитку, враховуючи особливості індивідуальні й сприяючи соціалізації в умовах ЗДО. Якісна підготовка фахівця з дошкільної освіти, який володіє новими знаннями про тенденції розвитку науки у галузі дитинознавчих дисциплін, ознайомлений із сучасними методами, засобами розвитку дошкільників, вимагає вивчення нових освітніх програм, методик, технологій. Для окреслення власного вектора професійного зростання майбутній фахівець дошкільної освіти визначає основні завдання сучасних законодавчих документів, в яких пріоритетним є створення спеціального розвиткового середовища для вихованців, сприятливої емоційної атмосфери, застосування нових методик, врахування індивідуальних особливостей розвитку. Такий широкий спектр напрямів розв'язання освітніх проблем вимагає всестороннього вивчення питань нових досліджень з проблем організації дитячого простору, в якому домінують принципи гуманізму, демократизму, природовідповідності, співробітництва, творчого розвитку, демонструються зразки шляхетної поведінки.

Вивчення педагогічних систем, методик кращих педагогів світової практики створять передумови для осмислення власних знань студентів другого (магістерського) рівня підготовки, щоб процес професійного зростання набував аналітичного, творчого, інноваційного характеру. Підготовка фахівців спеціальності 012 Дошкільна освіта до продуктивної діяльності в ЗДО в Україні передбачає засвоєння низки педагогічних дисциплін, серед яких «Сучасні технології дошкільного виховання» займають провідне місце. **Мета** викладання навчальної дисципліни полягає у теоретико-методичній підготовці майбутніх вихователів до професійної діяльності; ознайомлення з кращими надбаннями вітчизняної і світової педагогіки з проблем виховання дітей

дошкільного віку; розуміння змісту педагогічних категорій та понять; ознайомлення з новими технологіями, освітніми програмами, методиками; вироблення вмінь застосування інноваційних форм, засобів організації освітньої діяльності в умовах ЗДО; визначення методів науково-педагогічного дослідження; формування компетентнісної готовності до впровадження новацій; удосконалення професійних якостей сучасного педагога у прагненні до саморозвитку.

Вивчення дисципліни спрямовується на формування таких **компетентностей**:

загальні:

- оволодіння психолого-педагогічними знаннями з основ сучасних людинознавчих дисциплін;
- здатність вчитися: ознайомлюватися з тематичними, методичними новаціями, критично мислити;
- проявляти ініціативу до пошуку інформації з професійного зростання, генерування нових ідей;
- використання методів науково-педагогічних досліджень, визначення основної мети та завдань освітнього процесу в культурно-антропологічних вимірах та аксіологічній скерованості;
- усвідомлювати цілісність освітнього процесу і вибудовувати його на засадах гуманізму, демократизму, з усвідомленням цінностей української культури;

фахові:

- здатність до організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти із застосуванням науково обґрунтованих, традиційних та інноваційних засобів, методів, прийомів, технологій;
- здатність до раціонального використання матеріально-технічної бази ЗДО, створення розвиткового середовища для особистісно орієнтованого виховання дошкільників;
- здатність до інноваційної діяльності, організації науково-методичної співтворчості в ЗДО;
- здатність до професійного розвитку, освоєння нових освітніх програм дошкільного виховання;

– здатність до організації індивідуального підходу в особистісному розвитку дошкільників в умовах ЗДО;

– здатність до психолого-педагогічної діагностики й складання проєкту співпраці суб'єктів освітнього процесу.

Навчально-методичний посібник «Сучасні технології дошкільного виховання» ґрунтується на теорії поглиблення знань, вироблення умінь та творчого осмислення передового педагогічного досвіду у діяльнісному підході до підготовки фахівців з дошкільної освіти. Навчальна дисципліна передбачає проблемний підхід та використання практичного досвіду студентів у ознайомленні зі змістом лекцій для дослідницького вивчення змісту організації роботи з дітьми раннього та дошкільного віку, удосконалення вмінь та навичок з професійної майстерності, пошуку шляхів саморозвитку в процесі професійного зростання.

Посібник побудований відповідно до програми дисципліни «Сучасні технології дошкільного виховання» (2020 р., автор: Надія Дудник) і має наступність у подальшому вивченні навчальних дисциплін за спеціальністю «Дошкільна освіта» у закладах вищої освіти. Теми логічно структуровані, розкривають зміст проблемних завдань, які визначаються. Література відповідає сучасним вимогам для розширення знань у пошуку нової інформації.